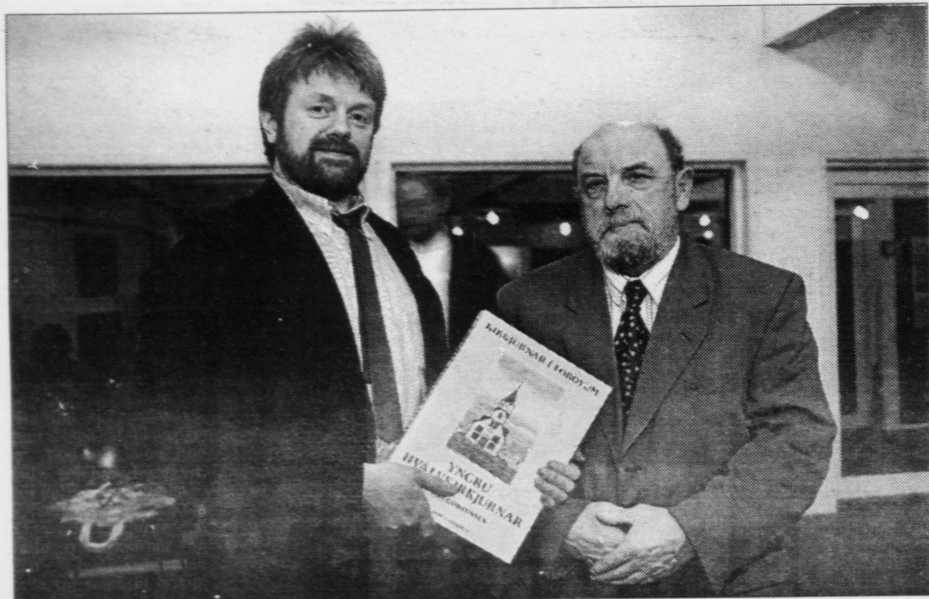

Signar á Brúnni, landsstýrismaður:

Kirkjan týðandi partur av okkum sjálvum

- Bókin um yngru hválvkirkjurnar kemur út júst í einum skeiði, har kirkjan er meiri aktuell enn nakrantíð. Kirkjan stendur fyri stórum og týðandi broytingum, segði Signar á Brúnni, landsstýrismaður í mentamállum í røðu á samkomu í Listaskálanum, í sambandi við at triðja bókin í bókaverkinum hjá J. P. Gregoriussen um føroysku kirkjurnar er komin út.

TURID KJØLBRO

Í triðju bókin um føroysku kirkjurnar, Yngru hválvkirkjurnar, eru 15 kirkjur umrøddar frá Svínøyr kirkju, sum varð bygd í 1878 til Sandavágskirkju, sum er frá 1917. Hvør kirkja sær sær umrøðu í serstakari grein av høvunda, sum hevur neyðuga førleikan og kunnleikan.

Tað er Forlagið í Støplum við John Dalsgaard sum gevur bókurnar út. Á samkomuni í Listaskálanum í sambandi við útgávuna greiddi hann frá, hvussu bókaverkið kom í lag.

- Tá Palli fyrri góðum fyra árum síðani legði hugskotið um kirkjubókurnar fyrri meg helt eg hann vera øran í høvðinum. Ikki tí at eg ivaðist í hansara egna innsatsi bæði við tekningum og teksti. Heldur sá eg tað sum eitt fíggjarligt óðamannaverk at fara undir eina so dýra framleiðslu. Her skuldi alt umhugsast gjølla, so eingi óráð skuldu takast.

- Men tað vísti seg skjótt, at Palli hevði longu tikið hædd fyrri hesum eisini. Tað hevur ligið væl fyrri at útvega stuðul til prentingina av bókunum, og tað er hesin stuðul, sum hevur gjørt tað møgulegt at prenta eitt so stórt og glæsilegt verk.

- Hesi árin vit hava samstarvað um útgávuna av

bókaverkinum um føroysku kirkjurnar, hava verið sera læturik og áhugaverd. Útlendingar, sum hava hoyrt um útgávuna av bókaverkinum, undrast á, at nakar hættar sær undir slíkt verk. Teir duga heldur ikki at skilja, at tað skal vera so stórir áhugi fyrri einum verki sum hesum. Men tá teir so hoyra meira um arbeiðið og kanska síggja bókurnar, eru teir heilt ovfarnir, og gerast áhugaðir.

- Vit kunnu undrast á, hvat tað er, sum ger teknigarnar hjá Palli so sera væl eignaðar til at endurgeva hesar bygningar og lutir. Eitt av loyndarmálunum haldi eg vera, at Palli sær tingini og samspælið teirra millum skjótari enn vit onnur, og soleiðis fær hann manað tað fram í myndum sínum, sum hevur týðning, meðan tað, sum minni týðning ella ongan týðning hevur verður sett til viks ella útiðst, segði John Dalsgaard.

Her er alt
Eisini Signar á Brúnni, landsstýrismaður í mentamállum, flutti fram røðu á samkomuni. Hann segði millum annað:

- Kirkjan er ímyndin av føroyingum sum eitt kristið fólk. Um tvey ár eru túsund ár liðin, síðan kristnirugvin varð boðað føroyingum. Í

1000 ár hava ymiskar kirkjur staðið víða hvar í landinum og kalla á gomul og ung. Í 1000 ár hevur okkara fólk savnast í kirkju í gleði og sorg. Í øldir var kirkjan at kalla einasta savnandi stovnur og einasta savnandi hús á bygd víða hvar í landinum og tí er kirkjan stovnurin eins og húsíð sjálvst ein týðandi partur av okkum sjálvum. Tað er at fegnast um, at Palli Gregoriussen, arkitektur, fyrri nøkrum árum síðani fór undir at geva bókurnar út um føroysku kirkjurnar. Hvør bók hevur eftir mínum tykki verið betri enn onnur, prýddar við listarligum tekningum samstundis sum væl undirbyggdur tekstir fylgja við. Tað er eydnast Palli ikki bert at endurgeva kirkjurnar í listarliga hugtakandi myndum, tað er eisini eydnast honum at savna eitt lið av rithøvundum, sum hava megnað at skriva hugtakandi og hugvekjandi tekstir til at undirbyggja myndirnar. Á henda hátt hava vit fingið eitt bygginguligt verk sum samstundis er eitt síðsøguligt verk á sera høgum dygdarstigi. Her er alt, byggingilist ymsar tíðir, bygðasøga, kirkjusøga og síðsøga. Her kunnu vit síggja, hvat okkara fólk og okkara handverkarar hava megnað til ymsar tíðir. Her kunnu vit síggja, hvørjar hugmyndir

John Dalsgaard og Palle Gregoriussen við nýggju bókinu um yngru hválvkirkjurnar

og tann núverandi, og sum fer at liva eins væl og hendan vit nú hava, segði Signar á Brúnni.

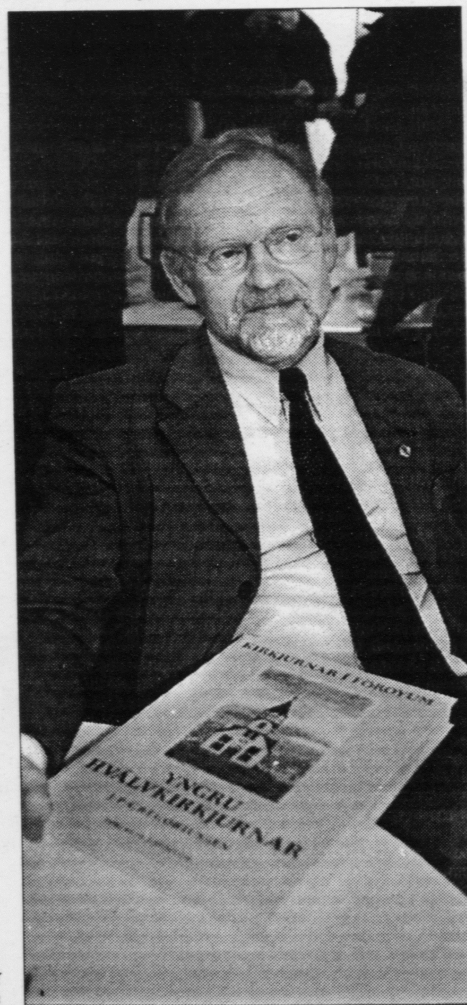
Trúgvur ímóti tí upprunaliga

Palli Gregoriussen takkaði í stuttari røðu øllum teimum, sum hava verið við í útgávuni. Hann hevur altíð verið sera nærlagdur, trúgvur móti tí upprunaliga og í hesum sambandi tók hann fram Sandavágs kirkju.

- Kirkjurnar verða eldri, tær mugu røkjast og tibatverða tær í dag røkjar við skili. Ofta hava vit sæð, at tilvildin hevur meiri og minni rátt, og tað er ikki altíð líka stuttligt at síggja. Man skal vera ógvuliga varin við at nerta kirkjurnar yvirhøvur, tí tær eru so gamlar. Sandavágskirkja hevur fyllt 80 ár. Magnus á Kamarinum bygd kirkjuna og tað var ein stór avbjóðing. Øll eru glað fyrri at eiga kirkjuna í bygdini og hon stendur í einum vøknum og fríum umhvørvi. Men fyrst í sekstíðunum fekk hon eina skiferteckju, sum ikki á nakran hátt klæddi hana og tórtekjan varð eisini øðrvísi umframt tekjan á sakristiinum.

Hon hevði jú reyða tekju framan undan. Kirkjan hevði ilt av hesi góðu tekju og mundi næstan hoknað undan henni. Tíbetur sóu fólk at hetta bar ikki til, men tey vistu ikki rættliga, hvussu tey kundu bjarga kirkjun. Uni Patursson og eg komu so upp í leikin og í neyvum samstarvi við kirkjuráðið og myndugleikarnar annars fingu vit bjargað kirkjun og ført hana aftur til ta upprunaliga útsjónina við hesi góðu rukkuteckju og styrkt hana, so hon nú er so sterk sum nakrantíð. Kirkjuráðið hevur sjálvt átiðið sær at mála hana alla sum hon er innan í upprunalitir. Tað er stuttligt hjá sandavágssingum at eiga ein slíkan dyrgrip. Vónandi kann hon standa soleiðis framyvir, segði Palli Gregoriussen.

Fyrstu bókurnar í røðini um føroysku kirkjurnar eita Gomlu trækirkjurnar og Eldru hválvkirkjurnar. Fjórða og seinasta bókin, sum helst fær heitið Nýggjari kirkjur, fer at fevna um 17 kirkjur frá Gjár kirkju frá 1925 til Dals kirkju frá 1957. Hon kemur ætlandi út móti jolum næsta ár.

Signar á Brúnni, landsstýrismaður í mentamállum